

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.

a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-fizetésében, Falkenstein S. dohánytözsdejében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

A kvóta és a híres magyar türelem.

Valami kevély önértzet tölt el bennünket magyarokat, valahányszor a mi nagy politikai higgadságunk, nyugodtságunk- és páratlan türelmünkről beszélhetünk. Ki nem fogyunk az epithetonokból a magunk dicsőítésére, kivált, ha kedves sógorunk egyik-másik komiszkodása után nagy hanggal, de zsebre dugott ököllel fenyegetőzünk. Százszor elmondjuk, hogy elszakadhat sok mindenféle dolog a világon (uram bocsa' még talán az örök érvényűnek szánt rendithetlen 67-iki alkotmány is), de a magyar türelem fonálát csak a végső ítéletnek nagy napján fogják a Párkák „közös“ (még azt is?) erővel elnyiszszantani.

No hát szép, drága magyar türelem, te — Petőfi szerint — dicső erénye bizonyos lenézett, de azért elismert filozóf állatfajnak, én lenézlek, mert te csak becsempészett gyermeke vagy az igazi, a nemes türelemnek. Megvetlek, mert te nem vagy erény, hanem átok; megvetlek, mert te csak bitorlod a türelem erényének nevét s igazi neved neked közömbösség, buta fatalismus.

Keleti faj vagyunk s csodálatos összetételű a mi vérünk. Néha sűrű, fekete, keringése nehéz, lusta; ilyenkor mi nem bánjuk, ha szálanként huzzák ki szakállunkat, szörnyen türelmesek vagyunk s még akkor is mosolygunk, mikor a fürge szomszédok az utolsó falat kenyeret is kiveszik a kezünkből, s hajlandók vagyunk mesés restségünkben ásitani és nyújtzkodni akkor is, a midőn már előttünk köszörülnek a torkunknak szánt kést.

Aztán mikor már jóformán meztelenre vetkőztetett koldusok vagyunk, s mikor testünk tele van parazitákkal, a melyek vérünket szívják: akkor az a mi vérünk csodálatos módon meghigul, forgása, keringése gyorsul, ereink majd szétpattannak, a bennünk rejlő magnetizmus oly fokra emelkedik, hogy szikrát hány a szemünk, — ilyenkor aztán szétesapunk a világban, erők csodálatos, bátorságunk vakmerő, hősök vagyunk. Kívivünk sok mindenfélét, de egy bizonyos, hogy az összes felmerült költségeket is mi fizetjük.

Igen, történelmünk bizonyítja, nemzeti életünk sok szomorú korszaka tanúságot tesz róla, hogy ilyen végletekbe tévedő népek vagyunk.

A fokozatos, rendszeres, mindig a célt néző, kitartó energia, a sikerek ez az igazi csodaszere, a mely azonfelül a nagyobb katasztrófákat is legtöbbször lehetetlenné teszi, mert minden bajt csirájában s rögtön gyógyít — teljesen hiányzik karakterünkből, vagy ha van is belőle valamink, az a minimumra redukálódik.

Mennyi vért takaríthatunk volna meg, mennyi nyomort, hány nemzeti gyásznapot kerülhetünk volna el, ha bennünk a nemzeti érdekek szisztematikus, folytonos, higgadt és energikus ápolásának nagy erénye meg lett volna. Belharczaink véres dicsősége legnagyobb részét elkésett volna ugyan az éji homályban, de nagy sebeink is elmaradtak volna; dicsőségünk nem ért volna ugyan az égig, de a dicsőség láza — mint minden láz — nem is soványított volna le annyira, mint a hogy lesoványított csak a legutóbbi nagy napjaink utáni korszakban.

No de hát vessünk fátyolt a multakra, hiszen érdemes a jelenről is beszélni.

A Bach-szisztéma szerinti soványító kúra után 67-ben a kiegyezésben kaptunk olyan receptet, mely szerint élve, valami kis hust magunkra szedtünk; az igaz, hogy így is a menu jobb falatjait — nehogy nagyon elhizzunk, — mindig a szomszédunknak kellett átengednünk, mert hiszen mi kedves, lojális, Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állását szem előtt sosem tévesztő, nagylelkű gavallérok vagyunk.

Hanem évés közben jön meg ám az igazi étvágy, ezt bizonyítják a mi melegen szeretett osztrák szomszédaink is. A miért hogy 67 óta elég botorul megengedtük, hogy zsirunkon hizzanak s mi megelégedtünk a száraz kenyérral és ország-világnak mutogattuk, ha a kenyérhez egy kis szalonnára is jutott — most kielégíthetetlen étvágygyal azt a darab kenyeret is el akarják venni tőlünk, mert látják, hogy egészséges szervezünknek az a száraz kenyér is még sokkalta több erőt ad, mint a mennyit ők mi bennünk szeretnek.

Tehát esztelenül felesigázott követelésekkel lépnek fel; nekik olyan kvóta kell, a mely bennünket anyagilag tönkre tenne s fejlődésünknek szárnyát szegné.

Es aztán tessék azt a szinte őrjöngő lármát, szenvedélyességet nézni, a melytől forrong az egész Ausztria, midőn ezt a képtelen kvótát követeli. Ausztria összes Michelje és Venczelje, ha egyb-

ként gyűlölik is egymást, e kérdésben csodálatos egyértelműséggel kiabálja, hogy fizess kutya magyar!

S egy országnak ez az uni sono felhangzott kiáltása oly erős, hogy ez az erő az igazságosság látszatával is felruhazza a kölömben páratlan igazságtalanságot.

Es hogy védekezünk mi ezzel a nagy hévvel folytatott agitációval szemben? Hm, mosolygunk egyet, a közgyűléseken itt-ott egy-két szótöbbséggel peticionálunk a kvóta felemelése ellen, pipaszó mellett elolvassuk, hogy Bánffy miként kinlódik azzal a bolond kvótával, szídjuk is egy kicsit, hogy miért is nem oldotta már meg ezt az alkímatlan kérdést, egyébként pedig iszonyu nyugalommal várjuk az elkerülhetlent, a jelentékenyen felemelt kvótát.

No hát meg is érdemeljük. Egy nemzet, a mely zsebredugott kézzel várja a veszélyt s elhárítására a füle tövit is csak nagy lassan mozditja, az megérdemli a csapást; a ki nem védi azt, a mi az övé, megérdemli, hogy tulajdonát res nulliusként közprédára bocsássák.

Hát hol van a mi nemzeti intellektuális erők? Hát már szólni sem tudunk erélyesen, a midőn idegen kezek a zsebünkben vajkálnak? Egy kis nyomoruságos antiszemita-áramlat, vagy más efféle rossz szél rettentő hullámokat ver fel nálunk, s midőn arról van szó, hogy kifosztanak, elveszik véres verejtékkel szerzett kis vagyunkánkat, akkor mi hallgatunk, mint a sir, vagy legföljebb itt-ott, egyáltalában nem imponáló motyogásunk mutatja, hogy élünk.

Néma gyermeknek az anyja sem érti szavát. Hallgatásunkat a kormány s esetleg minden jóakarata mellett a fejedelem is olyan bizonyítéknak veszi, a mely egymaga is indokoltta teszi a kvóta felemelést.

Hát ez a hallgatás nem helyes dolog. Nem vagyunk hivei a lármának, a fölösleges üres tüntetéseket megvetjük, a bankettezést és különféle című párt-éveseket nem szeretjük, hanem rajongunk a nemzet akaratának komoly, higgadt és impozáns megnyilatkozásáért. Ma, a mikor a parlamentbe kissé meghamisítva kerül a nemzeti akarat, parlamenten kívül kell annak valójában megnyilatkoznia. Eszünk ágába sem jut, hogy mi a nép izgatását javasoljuk, az czéltalan és lelkiismeretlen dolog; de azt akarjuk, hogy

a nemzet, a társadalom foglalkozék a maga nagy érdekeivel s foglaljon állást egyes kérdésekben s adjon véleményének, a kormányval szemben való meghatározott irányu jogos várakozásának, minden szenvedélyesség nélkül, de annál határozottabban és higgadt erélylyel kifejezést.

Ha a nemzet nem védi meg magát, más nem is védheti meg igazán.

Azért politikai pártkülömbőség nélkül, a társadalom legfüggetlenebb, legelőkelőbb és legtiszteltebb elemeinek kellene e téren kezdeményező lépéseket tennie, hogy az igazi közvélemény a szóban lévő nagy kérdésben megnyilatkozzék.

Nem kell félni a rosszakaratnak vádjától, ennek nyilai lepattannak a nemes cél, a tisztességes eszközök és önzetlenség vértjéről. Aztán ott van a nálunk oly előszeretettel idézett Anglia: nincs a szönyegen egy fontosabb kérdése sem, a melyben az ország élénk közléte meg nem nyilatkoznék.

Tehát tegyük lomtárba a türelem szép nevével méltatlanul felruházott közömbösségünket, jóra való restségünket, s tanuljuk meg azt a szép türelmet, a mely nem passiv tétlenségben, hanem közérdekeink lankadatlan kitartással való, szünetnélküli munkálásában s éber megóvásában nyilvánul.

Példánk van az osztrákban; századokon keresztül csak azért tudott felibünk kerekedni, mert szívós kitartással soh' sem adta föl ezen célját s ez a türelmes szívóssága — nagy kárunkra — legtöbbször sikerrel járt.

Van tehát közel és jó példánk, van a multban már elegendő saját kárunk — hát tanuljunk már egyszer!

Itt a 12-ik óra!

Cassius.

Drágul a kenyér.

(Miskolcz város képviselőtestületének figyelmébe.)

Nincs ma ennél nagyobb és fontosabb dolog. A kenyérről van szó, mely édes mindnyájunkat egyaránt érdekel.

A természet jóformán már mindenütt betakarították. Az abnormis időjárás által okozott keserves kétségnek vége van. A bizonyossággal állunk szemközt. Az örlemények folyton és megdöbbentő gyorsasággal emelkedő ára szomorú előjele a jövő *szegénységnek*. Nincs többé kétség az iránt, hogy rendkívül nyomoruságos télnek megyünk elébe. Tele lesz az inséggel és szükséggel.

A szegény emberek már most is panaszkodnak. Pedig talán egy sütetjük sem volt még az újból. Nehány nap alatt a kilencz forintos búzából tizenkét forintos lett és a kenyér szörnyű módon drágul. Ez pedig nagy baj a szegény munkásokra. De megéri a szerény javadalmaszása hivatalnok is.

A kenyér ára mértéke a közvagyonnak. Sokszor még egyéb állapotainknak is. Tagadhatatlan, hogy a közegészség kielégítő vagy kifogásolható állapota mindig a szerint alakul, vajjon milyen a lakosság jóléte. Minden országnak statisztikája azt bizonyítja, hogy a járványos betegségek rendszeren valamely inségnek kitérői, következményei és áldozatainak nagy kontingense a szegényebb néposztályból kerül ki.

Ez különben megérthető statisztika nélkül is. Tegyük föl, hogy kemény tél következik be. A szegény ember alig képes beszerezni a száraz kenyérét. És ha beszerzi, azt csak egyéb szükségleteinek árán teheti. Fűtésre csak kevés kerül. A tisztaság irányában még jobban tompul az érzéke, mint máskor. Elsiny-

lődik, elnyomorog beteges közömbösségben a nagy szegénység közepette és ha a ronda kis házikóba befészkelődik a betegség, a járványok igazi melegágyát találja, a hol tovább tenyészhetik a nélkül, hogy ereje az emberek ellentállásán megtörnek.

Kedvezőbb időjárás talán elejét veheti a veszedelemnek. De mindezt rábizni az időjárástól függő esélyekre még sem volna jó. Nem volna jó különösen itt Miskolczon, a hol annyi szegény és nyomorral küzdő ember van, a mennyit másutt keresve sem lehet találni, a hol csak szerény vagyonnal rendelkező jótékony egyesületek vannak, de jól rendezett szegény-ügy még egyáltalán nincsen.

Elképzelni is rosszul esik, hogy milyenek lesznek az állapotok kint a külvárosban: a Forrásvölgyön, Danivölgyön és a Kőporoson, ha nagy lesz a kenyér ára.

Azok, kik itt bent az uri házakban laknak, még sejtelemből sem tudják, hogy tul a rendezett utcákon sok száz meg száz ember lakik nyomoruságos pinczeoduban vagy olyan kunyhóban, melynek csak a fedelét rakják ők meg, mert a fala az árok oldalából kerül ki. Ezek az emberek olyan szegények, hogy kenyérré való is alig jut nekik.

A jótékonyok nem tud róluk semmit sem, mert messze laknak a központtól, a hova nem érdemes elfáradni.

Vajjon mi lesz ezekből az emberekből, ha élelmüknek egyedüli czikke: a *kenyér* megdrágul.

Vérmes természetű emberek természetesen korainak találják az aggodalmat. Hiszen be lehet várni: vajjon csakugyan hoz-e veszedelmet a megdrágult kenyér. Majd akkor is elég jókor lesz.

A „SZABADSÁG” TÁRCZAJA.

Búrókisasszonyok.

Irta: *Faraó Rezső.*

A búróban nincs alkalma az embernek, hogy megfigyeléseket tegyen. Egyrészt, mert a főnök nem azért fizeti, hogy megfigyeljen, hanem hogy a hivatalos órákat betartsa, másrészt meg a búróban sohasem nyilatkoznak meg az érzelmek, mint egyebütt szoktak.

A búróban nincsenek véres szerelmi drámák. A búró emberei sokkal kulánsabbak, mintsem hogy ilyen meggondolatlan cselekedettel a czéget az újságokban meghurcolhassák és annak jóhírnevét veszélyeztessék. A búróban nincsenek nagy karakterek, mert azokat csak akkor fizetnék meg, ha a kettős könyvvitelhez, a levelezéshez, és a gyorsíráshoz értenének. A nagy karakterek pedig ezt rangjukkal inkompatibilisnek tartják. A búróban nincsenek nagy, világrengető problémái. Ha az árjegyzékekbe fölvennék ezt a cikket, talán negyvennégy perczentes rabattal se tudnának tudadni rajta és a problémák ott romlanának el a raktáron. A búróban nincsenek nagy, pszichológusnak való jelenetek; az ilyesmi házi ügy és az ilyet minden kötelességtudó hivatalnok az irodán kívül végzi el.

A csavarok, a mik a búró dolgait irányítják, ezek a fizetésemelés, az előkelőbb resszort és az újví rennumerációk. A fizetésemelést pedig ép oly bajosan használhatná Ibsen vagy Prém József drámai motívumnak, mint azt, hogy az irodafőnök a

jövő hó elsejétől csekkek kibocsátására is föl van hatalmazva

A nemrég történt példa módjára (a mikor két újságíró koldusnak öltözött, hogy a koldusok között megfigyeljen) ha valamelyik megfigyelésében dolgozó író a búróba menne megfigyelni, alighanem a főnti csaldásokkal gazdagabban jönne ki. Ha kicsit idealista lenne, legfőlebb felháborodna azon a nagy anyagiságon, a mely minden neme-sebb érzést kiöl az Isten képére alkotott emberből, aztán azt mondaná:

— Közönségesek ezek a búró-emberek, nagyon közönségesek...

Az embernek más irányu filozófiai két igazságot konstatáltak. Az egyik: minden ember közönséges. A másik: nincs két ember, a ki teljesen egyforma lenne. A logika professzorai és szorgalmas tanulói most már tudják a harmadik igazságot: nincs két ember, a ki a közönségességben egyforma lenne. Az emberek változatossága a közönségesnek változatossága.

Ezt a levont következtetést a magaméva teszem, a mikor a búrókisasszonyoknak természetrajz-írójává szegődöm. A búrókisasszonyok szintén mind közönségesek. Lehet, hogy még közönségesebbek, mint azok, a kik a zsúrokon szellemes aperszűket mondanak, a bálakat végig élük és nyaranta a fürdőn élvezik az üde levegőt és az eleganciát. Hanem az ő közönségességükben is van sok érdekes. A megfigyelésekben utazó író, a ki pár hétre bevonul, hogy ez idő alatt nyolcztól tizenkettőig és kettőtől hatig megfigyeljen, nehezen görcsövezi ki az ő ismert pszichológus élelítésével. De a ki már hat-hét biláncz változatosságát és

mérgét átélvezte, az tudna anyagot adni az ilyen írónak. Az ur talán meg tudna felelni arra a tudományos kérdésre, a miknek megoldásában a megfigyelő író becses fejét törni nem terhelhetik:

„Megváltozik az örök asszonyiban valami, a mikor a háztartás mellől kopott íróasztalok, gyűrött levelek közé kerül és a mikor a maga lányos dolgai helyett száraz pénztári tételeket kell előjegyezni.”

Én nem próbálom meg ezt a problémát megoldani s kettévágni. Ettől az élvezettől nem akarom a főntebb említett urat megfosztani, én különben se igen értek hozzá. De azért a búrókisasszonyok természetrajzát azért megpróbálom leírni. Nálunk, a hol még az írók megbilincselése nincs divatban, az ilyenek megkoczkáztatásához, igaz, nem kell nagy merészség. A rizikó csak az lehet, hogy megmosolyognak vele, vagy nem olvassák el. Az előbbi nem nagyon bántana, de az utóbbi már igen. Azért jelen tiszteletteljes bevezetésem kapcsán instanciát intézek a publikumhoz, a melyet nem ártana minden írónak a könyve mellé csatolni: mély alázattal esedezem, sziveskedjék az alábbiakat kegyesen elolvasni. Alázatos kérelmemet azzal bátorodom támogatni, hogy alulírott, mint a búróban egykor tényleges állományában volt tagja, bizonyára alapos tájékozást nyújthat Nagyérdeműségednek a búrókisasszonyokról és azok hozzátartozóiról.

I.

A főkönyvelő védence.

A 822-es számú bizományosnak öt lánya van. Nagy teher, de az okos ember beosztja mind az ötöt. Mindegyiknek megadja a maga rangjához illő nevelést, mert az vilá-

Mi azonban azt hisszük, hogy megbocsáthatatlan hiba volna a várakozás álláspontjára helyezkedni és megbizni a sütő mesterekben: csináljanak-e szegénységet vagy sem?

Azt hisszük, van olyan törvény, mely *jogot ad a város hatóságának, hogy a maga területén az élelmezési cikkek árát szükség esetén az általános viszonyokhoz képest meghatározhatja.* Miskolcz város hatóságának figyelmező álláspontot kell elfoglalnia a kenyér drágulásával szemben. Kell, hogy ennek az ügynek gazdája legyen odabenn a városházán és ha a körülmények úgy alakulnak, érvényt is kell szereznie annak a jognak, a mit a törvény számára biztosított.

Tévedés vagy ravaszság?

Most már világos, hogy a hirhadt 16. § módosított szövege nem felel meg annak, amiért a függetlenségi párt felvette az elszánt harcot, mert a kérdéses paragrafus új szövegezése sokkal tágabb teret nyit a sajtószabadság korlátozásának, mint az előbbi.

Egyszóval: magyarul mondva, még ott se vagyunk, a hol a mádi zsidó, mert rossz paragrafus helyett nem jobbat, sőt olyant se, hanem rosszabbat kaptunk.

A 16. § új szövege ez:

„A nyomtatvány útján elkövetett és az 1878. V. t.-cz. 259. és 261. §-ai szerinti büntetendő rágalmasz és becsületsértés a királyi törvényszék hatásköréhez tartozik.

Ha azonban a rágalmasz vagy becsületsértés az 1878. évi V. t.-cz. 262. és 461. §-ában meghatározott személyek vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalat igazgatója és tisztviselője ellen, avagy közmegegyezésben eljáró ellen, hivatalos tetteire vonatkozólag volt elkövetve: az esküdtbíróóság ítél.

Azokban az esetekben, melyekben az 1878. V. t.-cz. 264. §-a a valódiság bizo-

nyítását kizárja, a nyomtatvány útján elkövetett rágalmasz vagy becsületsértés mindig a királyi törvényszék hatáskörébe tartozik.

Megáll az eszünk és azt kérdezzük magunkban: hát ez mi?

Hát ezért harczolt a függetlenségi párt? Hát ezért kavardott fel az egész ország közvéleménye? Ezért kellett eltölteni azt a sok, drága időt? Ez az eredménye annak a nagy erőfeszítésnek? Aztán utoljára azt is kérdezzük magunkban, hogy hol az a diadal?

Valóban meg kell, hogy álljon az eszünk s hirtelenében nem is tudunk magunknak helyes ítéletet alkotni.

Gondolkozunk rajta, mert van min gondolkozni és eközben két feltevés tölül előtérbe. — Vagy tévedésen alapszik a szöveg újabb formája vagy pedig ravasz czélzattal készakarva van hamis módon fogalmazva.

Ha áll az első feltevés, akkor vád illeti az ellenzékét azért, hogy könnyelmű módon, érett megfontolás nélkül egyezett bele a még rosszabb szövegezésbe. Ha pedig áll a második feltevés, akkor se mentheti magát a szemrehányás alól; mert utóvégre is: ha volt az ellenzékben annyi tehetség, hogy felismerte a veszélyt és annak elhárításáról tudott is oly erélyesen gondoskodni, hogy tisztára sarokba szorította a kormányt: akkor szinte megfoghatatlan az a felületességnek jellemezhető eljárás, hogy egész könnyelműséggel mentek bele a kormány által felállított csapdába.

Bármiként álljon azonban a dolog, azt reparálás nélkül hagyni valóságos bűn volna nemcsak az elv érdekében, de a párt tekintélyének érdekében is.

Ha a kormány szándéka tiszta és becsületes, ment minden utógondolattól, akkor mi sem áll utjában annak, hogy a rosszakarat nélkül, tévedésből elhibázott szövegezés kijavíttassék. Ez esetben nem volna semmi baj.

Ha azonban kiderül a rosszakarat, akkor el kell tünni az ellenzéknek a felületesség és könnyelműség vádját de ezzel még nincs vége a dolognak. Akkor beáll az új köteletség, illetve a régi köteletség megújítása, a körömszakadtig való küzdelem.

Az egyezés az ellenzék részéről tisztos

szándékkal, tisztos gondolattal köttetett. Ha tehát a másik fél gondolkozása nem volt tisztességes, ha az ravaszkodott és ravasz módon csalni akart, akkor ez minden tisztességesen gondolkozó ember előtt olyan turpis causat képez, amely az ellenzékre nézve nem tartja kötelezőnek a szerződés megtartását.

A kehes ló gazdája is tartozik visszavenni a beteg lovat. A lóval se engednek csalni. Ez a dolog pedig nem ló, ez egy elv, ez egy szent, amelyhez csálás nem férhet és amelyet csálnak kijátszani nem szabad.

Komolyan kell megfontolni ezt a dolgot, mert egy tévesztett lépés, egy elkönnyelműsödött intézkedés és a függetlenségi párt tekintélyének egyszerre vége van. Vége van legszebb törekvéseinknek, mert az ellenfél bennünk nem az erőt, hanem a gyöngeséget ismeri fel, a közönség pedig nagy adagot fog elveszíteni bizalmából.

Tisztázni kell a kérdést, hogy tévedés vagy ravaszság van-e a dologban s aszerint kell intézkedni. És pedig mindenesetre úgy kell intézkedni, hogy amiért küzdöttek: a sajtószabadság teljes egységében megvédessék.

Enélkül a párt összes eddigi küzdelme nem férfias küzdelem, hanem gyerekjáték, amelyen nevethet a kormány, mi pedig szánozhatunk és kesereghetünk rajta.

A vidéki kereskedő-ifjúsághoz.

(Két közlemény.)

II.

A kereskedő-ifjúságnak mindenkor szem előtt kell tartania azt a szoros erkölcsi és érdekkapcsolatot, a mi főnökeikkel elválaszthatatlanul egybefűzi őket. De viszont eszerint kell eljárnia a főnöki karnak, a melynek és melyért az ifjúság dolgozik. Ime, itt rejlik a hiba!

Sajnálattal kell konstatálnom, kereskedőinknél és kereskedő-ifjúságunknál azon erkölcsi erők hiányát, mely föltétlenül szükséges a közös érdekeknek közös testületi védelméhez. És e hiányban inkább a *fiatalablak szenvednek*, mint az idősebbek, holott a természet rendje szerint ép fordítva kellene lenni.

gos, hogy a 822-es bizományos leányai nem járhatnak úgy, mint valami közönséges targonczás lányai. A feleségével megcsinálja a családi terveket. A legidősebb természetesen otthon marad, öltözteti a kisebb gyerekeket, segít a főzésnél, reggel kitisztogat, ebédután megmossa az edényeket (mert a cseléd-tartás költsége még a bizományos rangjából se futja ki), azután meg azért is otthon kell neki maradni, hogy amikor esetleg kérője lesz, mindjárt ott találja az anyja mellett. A két legkisebb még iskolába jár. A középsőt bevették tandíjmentesen a felsőbe; alighanem tanitóné lesz, noha a tata bizonyos lenézéssel gondol erre a pályára.

Hanem a második lány, a Lina, az megszerzi a család tekintélyét. Szép írása van, a tata bizomány-könyveibe is ő írja be a tételeket, — ezt az Isten is a büfőba teremtette! 882-es jó viszonyban van a Bimzenstein és veje üzletvezetőjével, a ki több kommissziót szokott rá bizni. Ő megígérte, hogy behozza a Bimzensteinék büfőjába. Csak a két éves kereskedelmi kurzust kell a kis Linának elvégezni és az üzletvezető csinál neki a büfőban helyet. Eleinte csak husz-huszonöt frtot kap, kevesebb is lesz a dolga; de később, ha a fakturákhoz vagy a straccákhoz kerül, vagy pláne, ha a szerencséje a kasszához is viszi, hatvan-hetvennyolcvan forintot is kap. Milyen jó csillagzat alatt született is az a Lina!

A kereskedelmi kurzus végeztével Lina bekerült a Bimzenstein és vejéhez. Szokatlan volt az élet pár napig, de aztán megszokta és megtetszett neki.

A legjobban szereti a főkönyvelő ur, a ki, mikor megmutat neki valamit, nem állhatja

meg, hogy a haját meg ne simogassa. Így tett a főkönyvelő ur minden praktikáns-kisasszonnyal: simogatja őket; amikor valaki durván szól hozzá, a főkönyvelő ur erélyesen leinti:

— Mit gondol, micsoda maga a büfőban, hogy ilyen magas kotából beszél?

A mikor a Bimzenstein ur maga vagy a veje szidta le az ujdonsült Büfőkisasszonyt a kezdettel járó hibákért, a főkönyvelő odasug a főnök urnak:

— Ugyan, edes Bimzenstein ur, nem sajnálja azt a szegény kis lányt megrikatni?

— A mire Bimzenstein ur végig néz a főkönyvelőn:

— Csak maga ne szóljon. Maga elrontja valamennyi praktikáns-kisasszonyt a pártfogásával.

Nem csoda, ha elrontja. A főkönyvelő urnak van felesége, a ki azonban nem felel meg a belé helyezett bizalomnak és nem ajándékozta meg a főkönyvelő urat legalább minden második billánczkor egy-egy egészséges fiu- vagy leánygyermekkel. A főkönyvelő ur gyermek nélkül maradt s most azzal kárpótolja magát, hogy az új praktikánsnőket, a kik legfőlebb tizenegy-tizenöt évesek, állandóan védenceiül fogadja. Ugy bánik velük, mintha a saját leányai lennének. Oltalmazza őket a durvaság ellen, protezsálja a főnöknel, és — vigyáz az erényükre. Mert hát a büfő veszedelmes hely és a fiatalabb könyvelők a kollegialitást nem tartják válaszfalnak, a mikor szerelemről van szó,

Lina kisasszony azonban meglehetősen unja a főkönyvelő ur pártfogását és szívesebben huzódik a többi büfő-kisasszonyok mellé, a hol teljesen kinevelik azzá, a mi lesz.

Odajönnek a fakturisták is pár elmés gorombaságot mondani és esténként, a mikor már dolog nincs, csak épen a hivatalos óra végét várják, az lesz a büfő központja. A társaságban Lina kisasszony eleinte alárendeltebb helyet kap és állandóan azzal bosszantják, hogy szerelmes a kereskedelmi bank egyik praktikánsába, a kinek a postatakarékpenztár nagy szobájában ad randevut. Magának a Bimzenstein-büfőban praktikánsa nincs a legjobban vele. Az a gyűlölt konkurrencziát látja benne, a kitől annyival is inkább fél, mivel neki nincs olyan protektora és védője, mint Lina kisasszonynak. Egyébiránt a praktikáns kemény ellenese a nőemanczipaczióknak és minden mellőzésnél a mi a Lina kisasszony előnyére üt ki, szentül megfogadja, hogy ha neki önálló büfőja lesz, abban egy csöpp kisasszonynak se ad helyet.

Fejlődik, fejlődik Lina kisasszony, a naivitása egészen lekopott, a büfő-kifejezések a szájában vannak — kész büfőkisasszony lett belőle. A főkönyvelő is érzi, hogy kinőtt a szárnyai alól, még ugyan engedelmesen türi, hogy a haját megsimogassa, de már nem alkalmas médium a védelemre. A főkönyvelő a vejenél, a ki a büfő hivatalos kérdéseit el szokta intézni, proponálja Lina kisasszonyt az előléptetésre. Lina kisasszony a számlakönyvek mellé kerül, harminczöt forintra emelik a fizetését, a főkönyvelő pedig a proponálással egyidejűleg azt mondja:

— És ha nem akarják, hogy fölmondjak, sziveskedjenek két héten belül új praktikánsnőt akceptálni. A nélkül nem tudok dolgozni.

Ha valahol, úgy éppen a kereskedői pályán, a reális javakkal való üzérkedésnél, szokott az idealizmus a testi és szellemi erők hanyatlásával együtt lohadni. Vajjon az öregebbek jobb kereskedői nevelésben részesültek, mint a mostani fiatalok?

Ne tévovázzunk a válaszzal, mondjuk ki bátran: igenis. Régebben a kereskedő a tanonczeit és segédeit a családjá tagjaiul tekintette és mint ilyen gondozta; az asztalánál étkeztek, szerénységre, önunalomra, tisztességtudásra szoktatta őket a főnököknek atyailag szigorú, a ház urnőjének pedig anyailag jóságos tekintete. A főnök az üzletben is, mint alkalmazottjának nevelője és gondozója fáradozott. S így természetes, hogy az alkalmazott munkakedve, hűsége és ragaszkodása fokozódott.

A felszabadítás, az önállósítás szertartásos ünnepe pedig az ifjura nézve örökké emlékezetes és önrerterére serkentő életeseemény volt.

Fordult a világ, változnak az emberek. Lehet-e ma szó az olyan szoros családi kapcsolásról a magát urnak s az alkalmazottját szolgálóknak tekintő főnök és segédje között. Megtűrné ma a ház urnője hogy segédjök az ő asztalánál egyék, vele egy társaságban szórakozzék.

Nem. Az ilyesmi már vita tárgyát képezhetné. A kereskedelmi alkalmazottat szorosabb kapcsolás nem fűzik a főnökéhez. nevelőiskolája a korcsma és kifőzőház lesz.

Hol lehet itt háláról, szeretetről, ragaszkodásról, tiszteletéről beszélni, — a mikor az alkalmazott és főnöke viszonyáról van szó?

A törvényhozás bölcsessége a rendőrséget bizta meg azzal a fontosfeladattal, hogy a kereskedőket kvalifikálja és erkölcsi irányt adjon az alkalmazott jövendő pályájára.

Nagyon szép, nagyon méltányos eljárás: egy nagy erkölcsi testület jogát konfiskálni s a rendőrségre ruházni, a mely egyáltalán nem bírhat kompetenciával. Ez ellen ne emeljen szót a kereskedő-ifjúság? És ne legyen elégedetlen, ha a magas kormány az esdő szóra, panaszra rá sem hederit, észre se veszi?

Volt egy miniszterünk, a ki már jelét is adta annak a szándékának, hogy a kereskedő-ifjúság helyzetén javítson és ezer bajait orvosolja. És ez a miniszter véghez is vitte volna, törvényerőre is emelte volna azt, a mit nemes lelkében tervezett, mert ő vasmíniszter volt, a ki vaserővel tett mindent. De ezt a vaserőt letörte a végzet s helyébe élőködők jöttek. A kiknek első gondjuk, hogy ők erősen üljenek a miniszteri székekben.

Tarthatatlan ezen a téren a helyzet; változnia kell. Változnia kell a kormánynak is, a mely a helyzeten tehetetlen javítani, erősnek, tapasztaltnak kell helyére jönni, a melyik az egyéb bajok mellett a kereskedő-ifjúság helyzetét is meglátja és orvosolni tudja.

Sürgősek a mi kéréseink, mert a sorsunk javításáról van szó. — Küzdelem ez a létért. A hazafias magyar kereskedő-ifjúság nem maradhat, nem szabad, hogy tovább maradjon e tarthatatlan viszonyok között. Meg kell, hogy teremtsen mielőbb a kötelező nyugdíjalapot, az országos hely eszközlő-osztályt, ki kell vinni minden áron a teljes vasárnapi munkaszünetet a kötelező zárórát és mindezt a törvény határán belül.

Vállalja magára a hazafias kereskedő-ifjúság ezt a feladatot, hogy ennek a megalapításnak a munkáját magára vegye. A mi áldás lesz a munkán, azt az egész kereskedelem, a társadalom, de természetesen főleg ő maga fogja élvezni és ép azért óhajtható, hogy e kérdés mielőbb megoldassék.

Akadályokkal fog küzdeni. De ha reménye nem vész el, ha a munkakedve nem csügged, úgy győzedelmeskedni fog és jóleső megnyugvással fog visszatekinteni a küzdelmes évek hosszú sorára, azon tudatban, hogy

megtette kötelességét és elérte célját a nemzet árva kereskedelmének érdekében.

Meg vagyok győződve, hogy a hazafias kereskedői testületek sem fogják megtagadni támogatásukat es a főnöki kar, — a melynek egy része most még mostohául bánik azzal az ifjúsággal, a mely az ő javára törekszik, nem maradhat sokáig távol jó tanácsaival és segítségével.

És ha ez az egyesülés meg lesz teremtvé, könnyebben megy a küzdelem, a kereskedő-ifjak szorgalmasabbak és munkásabbak lesznek — és az egész kereskedő-ifjúság közt egyre jobban terjed az, a mi a fővárosi kereskedelmi alkalmazottak között kiveszőben kezd lenni: a hazaszeretet.

Még egyszer intve-intem a vidéki kereskedő-ifjúságot: maradjon következetes önmagához; a szereplésre vágyó haszonlesőknek fel ne üljön, ne engedje magát fanatizáltatni, mert az ilyen arányu működés hálátlan és megvetendő, eredményekre pedig sohase fog vezetni.

A mennyire lehetett, kifejtettem azokat az utakat, a mik céljai elérésére vezetnek. Bizzék önmagában, ne legyen kishitű, mert ami emberi jog, annak be kell következni.

Sass Soma.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Zelenka Pál ág. ev. püspök egy heti távolléte után tegnap székhelyére visszaérkezett. — Dr. Tarnay Gyula alispán öt heti távolléte után hétfőn visszatér városunkba s átveszi a vármegye ügyeinek vezetését.

— **Elöléptetés.** A magyar kir. pénzügyminiszter Duronelly József adótitkár főtisztí rangban adóhivatali segédde léptette elő s Zomborba helyezte át. Gratulálunk!

— **Kinevezés.** A miskolci polgári és felső kereskedelmi iskolánál üresedésbe jött francia és angol nyelv tanári állására a közoktatásügyi miniszter Hönigsberg Márk tanárt nevezte ki.

— **Szabadságolások.** Söbe Alajos kir. törvényészi bíró, Bathy Lajos központi főszolgabíró, Bónis Bertalan mező-kövesdi járási főszolgabíró, Szombathy László városi számvevő ma kezdik meg több hétre terjedő szabadságidejüket.

— **Az önkéntes tűzoltóegyletnél** a Duronelly József áthelyezésével megüresedő segéd-tisztí állás — mint értesülünk — Láng Ottó hírlapíró kollégánkkal, a tűzoltó-egylet igyekvő tagjával fog betölteni. Kinevezése, illetve megválasztásával csak méltányolni fogjuk neki az egylet érdekében eddigéle kifejtett hathatós szellemi tevékenységét s eredményes munkálkodását.

— **Tűzterek gyakorlata.** A városunkban állomásozó 6-ik tűzerűteg Janda alezredes vezetésével tegnap hajnali 4 órakor Semsére indultak, a hol egészen szeptember hó 4-ig ágyúikkal harcászati lövészetet fognak tartani.

— **Az új zeneiskola** városunkban oly nagy partolásnak örvend, a milyenről még a legvérmesebb reményű emberek sem álmodoztak. Az iskolai év megnyitása után seregestől hozták a növendékeket az intézetbe. A rendszeres tanítás bár még csak szeptember elején kezdődik, de az előkészítő osztály kisebb növendékei már ma is szorgalmasan tanulnak. A növendékek száma már eddig jóval felülhaladja a százat, ez a szám azonban napról-napra folyton szaporodik. Attól lehet tartani, hogy a növendékek befogadására kevés lesz a már berendezett három nagy terem. A növendékek között felnőtt ifjak és leányok is szép számmal vannak; a mi magában véve is elég bizonyíték arra,

hogy erre az intézményre városunkban égető szükség van.

— **Hangszerüzlet.** Osztróvszky János, városunk és vidékének zongora-hangolója igen életrevaló eszmét valósított meg a napokban. A mire városunkban oly nagy szükség volt: hangszerüzletet nyitott. Ha valakinek városunkban valamely hangszerre szüksége volt, annak a fővárosba kellett utaznia. Ma már erre sincs szükség, mert Osztróvszky János üzlethelyiségében, a színházzal szemben a legnagyobb választékban és a legjutányosabb áron lehet mindenféle hangszer vásárolni. A közönség a hangszeres szemléletében sokszor annyira összetorlódik az üzlet előtt, hogy a közlekedést is gátolja.

— **Miskolczi Siófokra — kerékpáron.** A vasárnap, f. hó 8-án lezajlott Budapest-siófoki versenyen a Borsodi Kerékpár-Egylet 2 tagja is részt vett, még pedig meglepéssel és dicsérettel konstataljuk, igen szép eredményrel. Az eredmény nál inkább is szépnek mondható, mivel kereseink Miskolcztól Budapestig is gépen mentek és így a 108 kilométeres verseny-ut helyett 294 kilométert tettek meg. — A verseny-indítás vasárnap reggel 5 órakor történt a budai oldalról, hol mintegy 300—400 kerékpáros gyűlt össze, részben versenyzők, részben kísérők, vezetőkből, kik mindannyian vig kedélyvel álltak a verőfényes időben starthoz. Pontban 5-kor eldurant az indulást jelző pisztoly és nyomban lecsapódott a starter zászlója, mely után 20 kerékpáros lelkes „Adj Isten”-ek kíséretében indult utnak. A többi versenyzők 5 percenként 20-as csoportokban indítottak el és kevéssel 5 után már hemzsegett a fehérvári uton a temérdek biciklis, kik hangos kiabálással, hatalmas spurtolásokkal igyekeztek egymást lefőzni. Ment is az a hajtás vigan, míg a biciklisek a tétényi utra nem értek, hol a Duna piszkos vize folydogált az országuton, tengerré varázsolván az egész 6—800 méternyire elterülő síkságot. Az előtött utnál elhalt a sok láрма, miglen egy élelmes taposó a vasúti töltésre nem hajtott, a kinek nyomában körülbelül 1000—1200 mtrt gyalogoltak a lihegő hívek. Azontúl már jobb utak vannak, kivéve a 43 kisebb, nagyobb 2—3 klmtes emelkedéseket, a melyeknek sikeres legyőzése után az izzadó és dicsőségért görnyedő ifjak Siófokra értek. Az első győztes 3 óra 55 percz alatt futotta be a 108 klmtrt, míg a többi kevés időközben követte. A B. K. E. tagjai közül Sándor Alfréd 12-ik ezüst érmet, Pfieglér Károly pedig a 40-ik „Sport-Világ idő érmét” (kis ezüst) nyerte. A Miskolczon favorit lett Nagy Gyula 9-iknek érkezett be, míg a többi legutóbb (Budapestről) miskolczon futott kerékpárosok a mieink után érkeztek be. Verseny után nagy bankett és vig táncmulatság volt fényes és előkelő közönség körében, kik lelkesen éljeneztek a modern vasparipásokat. (Kellner Adolf.)

— **Zeneestély.** A Seper-szálló kerthelyiségében szombaton este rendkívül élénk élet volt. Alig emlékezünk reá, hogy ott mikor ült a legteljesebb zsufoltságban annyi és oly distingvált közönség, mint ezen az estén. Krahl helyettes karmester az ő zenészeivel a közönséget igazi lelkesedésre ragadta. A műsor minden számát meg kellett pótolni és folyvást tapsokkal jutalmazták a zenekar játékát, amely tetőpontját érte el, midőn dr. Franzl Alajos „Mazurká”-ját adták elő. Ezt a darabot háromszor újráták meg. Cronenbold altábornagy még negyedszer is eljátszatta.

— **Kamarai választások.** A miskolci kereskedelmi és iparkamara tagjainak mandátuma a f. év őszén lejár. A kereskedelemügyi miniszter a választások megejtése iránt leküldötte rendeletét. A választások határ-idejéül szept. 20—30. tűzetett ki.

— **Dalestély.** A miskolci polgári dalos-egylet szombaton, e hó 14-én este 8 órakor a Lövölde-Népkert helyiségében társas összejövetelt tart, mely alkalommal néhány műdarab előadásával mulattatni fogja a közön-

seget. Erre az élvezetesnek ígérkező dal-estélyre az egyet szivesen meghívja pártoló tagjait és a dal iránt érdeklődő közönséget.

— **Jótekonycélú műkedvelői előadás.** A diós-győri szegényalap javára Sütkey Victor Jenő, Sütkeyné Berta Klára dalszínművészek és a diós-győri műkedvelő ifjuság által 1897. évi augusztus hó 15-én, vasárnap, Szabó Gyula ur kávéház-udvarán épült szinkörben Erdélyi József „A leánykérő” című eredeti énekes népszínműve adatik elő. Ezt követni fogja: „Czigány a másvilágon”. Eredeti énekes előadást 1 felvonásban. Irta: Dankó Pista. — Kellemetlen idő esetén az előadás más napra halasztatik.

— **Népmulatság Diósgyőrben.** A diósgyőri ág. h. ev. egyház az általa építendő új templom alapjának javára 1897. évi augusztus hó 15-én a diósgyőri „Tapolca” fürdőben népmulatságot rendez. Kezdeté: délután 5 órákor. Belépti díj: tetszés szerint. Ezen mulatságon csak meghívottak vehetnek részt.

— **Egy biciklista viselt dolgairól.** Városunkban a lehető leggyorsabban terjed a biciklista-sport. Még csak néhány esztendővel ezelőtt is egyenként hozták a helyi lapok után a fővárosiak is nevét azoknak, kik városunkban hódolnak e sportnak. De mostanában ez már nem megy ritkaságszámba. Sőt fájdalom, olyan egyének is hozzájutottak e nemes sport élvezetéhez, akik megfelelő műveltséggel nem bírnak ahhoz, hogy Miskolcra a biciklisták között egy oly kapcsolatot teremtsenek, amely összetartaná őket. Sajnálattal tapasztaltuk vasárnap este is, hogy egy biciklista, mert neki kedve volt közvetlenül az aszfalt járó mellett haladni és az előtte járóknek nem csengetni, azzal adta tudomására a nagy közönségnek, hogy ő érkezik, mikép kutyakorbácsával tisztította maga előtt az utat. Egy szegény ártatlan kis gyermeket pedig annyira megütött, hogy az sirva fakadt s körülötte egész népesedület keletkezett s midőn nem a legkellemesebb jelzőkkel illették a biciklista urat, volt elég bátorsága ahhoz, hogy úgy kutya-futtában (mert azért csunyán szedte az irháját) még a legczudarabbul visszafeleljen. Ajánlatos volna egy kicsit megrendszabályozni őket, ha már a ministeri rendelkezések ide vonatkozó részét nem is tartják be.

— **Vérengzés.** A zsolcazi kapuban levő Schvarcz-féle korcsmában tegnap reggel *Hatala* János munkást ittas állapotban levő cigányok minden ok nélkül életveszélyesen megszurtták.

— **A koszorozott költő.** Városunk mulatóhelyiségeiben néhány nap óta egy furcsa idegen mulattatja saját szerzeményű költeményeivel a közönséget. Ez *Kósa Lajos*, a Szegeden vizsgázott és koszorozott költő, a ki ezenkívül még mérnök is. Ennek a különös embernek élettörténetét, ha érdeklő az olvasó közönséget, elmondjuk. A jeles férfi Szegeden látta meg a napvilágot, ott töltötte ifjuságának éveit. Az árvíz után építési felügyelő lett ugyanott, a hol ugyancsak vidáman élt. Az építési felügyelet akkoriban szépen jövedelmezett mindaddig, amíg a *Kósa* hivatali nyakát ki nem facsarta a költészet istenasszonya. A kék bársony egyenruhás költő távozott akkor Szegedről, hogy az országot járja. Volt a Dunántul is, Sopronban s onnan küldött versben írt leveleket haza egyik másik ismerőséhez vagy a városi urakhoz. Azután elhallgatott és sokáig azt sem lehetett tudni, merre jár. Utóbb megint szárnyára vette a hir. Hajdu-Szoboszlón mérnökké választották, nem tudni, mely okmányok alapján, mert a *Kósa*, akire Szeged a rekonstrukció nagy építkezéseinek felügyeletét bízta, voltaképpen egy kőművesi szabaduló levélen kívül egyebet alig birt okmánygyanánt fölmutatni. Így aztán a legelső mérnöki munkánál kitünt, hogy Hajdu-Szoboszlón érdemtelent tüntetett ki kegyeivel. Elküldték a boldogtalan vizsgázott szegedi poétát, aki aztán onnan Debreczenbe távozott. Ott esett meg vele és családjával az a szomorúság, amit most a debreczeni lapokból olvasunk.

Tizenhét éves szép Ilonka leányát elszöktette egy magyar, egy Schopper nevezetű mészáros. Tragikum, hogy az egekben járdaló költőt ily sors éri s a szegény ember ebben az állapotában igazán sajnálatraméltó. Mikor leánya Schopper György mészárossal elhagyta, az apa szomorú szívvvel, de bizva a sorsban, panaszt tett a debreczeni rendőrségnél, hogy az ő egyetlen leányát Schopper elszöktette s rendeljék hozzá. A rendőrség az apa kérelmét nem teljesíthette, mert a leány nem mutatkozott hajlandónak visszatérni atyja házához — egyedül. Azóta az ügy a kir. ügyészség előtt van s a csalódott apa pedig sorba járja az ország városait, elzengi az ő egyetlen leányának történetét, de nyugta azért még sincs leánya sorsa felől. Most innen Miskolcra megint a debreczeni rendőrséghez intézett egy levelet, melyben kérdezősködik leánya után. A levél, melynek utolsó része már „költői formába” van öntve, így hangzik:

„Tekintetes kapitány ur! Tisztelettel kérem, kegyeskedjék engem tudatni egyetlen Ilona leányom felől. Oszlassa el keblemnek dúló bánatját, mely engem, mint apát rettenően sujt. Hol van leányom? Csábitójával él-e vagy nem? Szegény gyermekem könnyelműen bűnbe esett. Csengő hangja oda lett, hangja akár a törött cserép, hamvas-piros arca eltűnt, maholnap sir fedt el. Kedves Ibolyám örökre elvesztém. Sirhatok én, de sirhat ő is. A kukik már regél, ha Schopper nem venné el, térjen hozzám, avagy Samu bátyám házához, várjon ott engem be, míg én utamból visszatérek, meg lesz ott becsülve és teljes kényelme.

Miskolcz, augusztus 2.

Szolgája

Kósa Lajos, költő.

Apai szívének mély keserősége nyilatkozik meg abban a rimes zöngeményben is, melyet lapunk számára írt s melyben *Kerek* Erzsébet szomorú halálát s a Szinva fodrait éneklimeg. A vers így hangzik:

Sirva kelt fel a nap a láthatár egén,
Bár könye nem látszott, sötét folt volt tükrén,
Derült, kék volt az ég, a fáknak lombjai
Suttogva regéltek . . . Szinvának fodrai.
A bős folyó felett pacsirta-szó hangzott
S előre jelezvén e bus, komor napot.
A fűzfá lehajlott, árnyékot vont vizre,
Tán biz' sötét fátyolt készített előre.
És im a kép állt be kilencz óra tájban,
Szép *Kerek* Erzsébet s elbukott vaktában.
Szorgalom volt oka és nagy munkasága
S hű volt gazdájához, urnője imádtá.
Szinva felé lépett, de elvakult szeme,
Hogy a pokróczokat tisztogata vizbe.
Lebukott ő szegény lépcsőnek fokáról
S elszedült a feje, vér folyt homlokából.
Bős folyó fodrai s utat adtak neki:
Harsogó zenével kísérték habjai.
E bájoló leány leeresztett hajjal
Kiáltott: segítség! küzdve kristály-habbal.
S odaveszett ő már, a keble jéghideg,
Merengő szemei behunyva, sötétek.
Sirhat az ő atyja! sirhat végtelenül,
Sirhatnak testvéri, s ő már fel nem jajdul.
Ott fekszik ő már fehér lepel alatt,
Fehér koporsóban elhantolják holnap.
Nyugodjon tehát ott! a földi vész alatt,
Lelke ne borongjon, legyen abból csillag,
Dicsőséggel teljes, fényeskedjen égbe,
Hol nem lakik bánat, hanem a szent béke.

Miskolcz, 1897. aug. 6.

Kósa Lajos,
koszorozott költő.

— **Szerencsétlenség.** Sajnálatos baleset érte tegnap délelőtt *Lukovszki* József kőművest. Az ó-izraelita templom emeletén dolgozva, onnan lezuhant és agyarázkódást szenvedett. A mentők a szerencsétlen véget ért munkást a kórházba szállították.

— **Brutális flú.** Az elvetemedettség- és alávalóságnak már igazán netovábbja az, amiről most számot adunk. Vasárnap este F. J. polgártársunk valami dolog miatt megdorgálta Károly nevű fiát, aki erre vak dühben megfélekedve a szülői tiszteletről és háláról, 62 éves öreg, már csaknem tehetetlen édes atyának a nála levő fokos bottal balkarját ketté törte. Az ily galád tette kész s elvetemedett flut feljelentették, hogy elvegye méltó jutalmát.

— **Vizbe fult.** *Töczik* Mihályné 34 éves, szederkényi lakos még a múlt vasárnap a Tiszába fult. Holttestét csak tegnap fogták ki.

— **Dankó Pista daltársulata Miskolcra.** *Dankó Pista* az országos nevű zeneköltő daltársulata a mai nap folyamán városunkba érkezik és holnap azaz esütörtökön hangversenyt rendez a *Seper*-szálló kerthelyiségében. *Dankó* Pistát hazánk minden városában rajongó lelkesedéssel fogadják s azt hisszük, e tekintetben Miskolcz város közönsége sem marad a többi művelt városok között s tömeges megjelenésével fog tüntetni a jeles népdalköltő és kitűnő daltársulata mellett.

— **Sógorság nem barátság.** Nagyon jó barát volt két miskolczi legény, *Nagy* István kovács és *Garzó* György kocsis, akik a barátságuk végeszakadásának csattanója miatt tegnapelőtt szembe kerültek a miskolczi törvényszék előtt. Barátságuk csattanós vége a következő a panaszos elbeszélései szerint: Elmentünk a sógorral (a vádlottra mutat) inni. Kilencz forint volt nálam. Fizettem itt is, ott is urasan. Mikor már elég lett a jóból, bementünk a kávéházba feketére. Itt is fizettem a sógornak s maradt a pénzből még négy forint ötven krajczár. Innen elmentünk hazafelé. Sötét utcákon ballagtunk végig. A legsötétebbiken, mikor még a sógort se láttam, egyszerre odaszorít valaki a falhoz. Hát a sógor volt.

— No mi az sógor? — mondtam neki.

Ekkor már a zsebembe járt a keze és kirántotta a pénztárczámat.

— Ne tréfázzál sógor! Add ide . . .

Tovább nem mondhattam, mert a sógor úgy képen lapított, hogy még a pipa is kiesett a számból. Még másnap is szédültem tőle. Az esetlen, idomtalan fejű *Garzó* kocsis erre még a kárát kéri, majd nagy kiváncsian hallgatja az ügyész beszédét, aki rablás bűntettével vádolta *Nagy* Istvánt.

— No sógor — ingatja a fejét a vádlott felé.

Az ügyész után a védő csak a lopás vétségét látja fennforogni, — s a törvényszék a védő álláspontjára helyezkedve a vádlottat hat heti fogházra, egy évi hivatalvesztésre, politikai jogainak a fölfüggesztésére ítélte. Büntetését a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vette s az elíteltet azonnal szabadlábra helyezte.

— **Az egri kir. törvényszék pályázatát,** hirdet 570 köbm. kemény hasáb-tűzifa, 1000 font *stearin*-s 16 font *faggyu-gyertya*, 840—900 kg. amerikai *petróleum*, 182 kgr. virágolaj szállítására. A zárt ajánlati versenytárgyalás f. é. *szept.* hó 9-én d.-e. 10 órákor lesz, mire a miskolczi Kereskedelmi és Ipar-kamara az érdekelteket figyelmezteti.

— **A czipészek bakkancs-szállítása.** A honvédségi bakkancs-szállításra beérkezett pályázatokra nézve a kereskedelmi miniszterium szombaton állapította meg a szétosztási tervezetet. A beérkezett ajánlatok 27000 párba beható mérlegezése után, mint tudósítónk írja, a következő szétosztási kulcs állapított meg kamarai kerületek szerint: Arad 2600 pár, Besztercebánya 500 pár, Brassó 1900 pár, Budapest 1450 pár, Debreczen 1600 pár, Kassa 800 pár, Kolozsvár 900 pár, Marosvásárhely 3000 pár, *Miskolcz* 300 pár, Pécs 700 pár, Pozsony 1000 pár, Sopron 300 pár, Szeged 2900 pár, Temesvár 900 pár, Zágráb 1250 pár, Zengg 200 pár. Összesen: 27000.

— **Ujlag figyelmébe ajánlatik.** Ujlag és ismételten szokta az illetőknek a hatóság figyelmébe ajánlani: az adófizetést, a negyvennapos kutyavesztéget, sok más egyebet és végül a locsolást, meg a *portörleszt* illető *szabályrendeletet*. Most erre az utóbbi dologra került az ujlagos figyelmébe ajánlása a szabályrendelet intézkedésének, a mely még május 15-én lépett életbe és szeptember 15-ig tart. Ez idő alatt a háztulajdonosok tartoznak az aszfaltjárdát délután 1—2 és este 7—8 óra közt. meglocsolni, a szobalányok pedig nem tartoznak a portörloket az utcára,

a járókelők nyakába rázni. Ez ajánlatik ujalag és ismételten a publikum figyelmébe.

— **Krajczáros levelek.** Hihetetlen, de való! Nemsokára megérjük, hogy a leveleket *egy krajczár* lefizetése mellett akárhova küldhetjük. *Egy krajczárt* fogunk fizetni oly levélborítékért, melyen *ötkrajczáros* bélyeg létezik. A dolog úgy áll, hogy egy pesti hírlapíró, valami *Kohn* Vilmos szabadalmat nyert a miniszteriumtól, melynél fogva olyan levélborítékokat bocsátott forgalomba, melyekre hirdetések lesznek nyomtatva. E szerint a hirdetések fogják a levélborítékot és a 4 krt fedezni s a feltalálónak némi hasznot is hajtani, a levelező közönségnek pedig egy ilyen, már az állami nyomdában 5 kros bélyeggel ellátott levélboríték csupán egy krajczárba fog kerülni. A ki tehát ezentul olcsón akar levelezni, az ilyen hirdetésekkel tele nyomtatott borítékot használ, a ki pedig nem, az marad a régi mellett.

— **Iskolai értesítés.** Az izr. hitközségi iskolaszék részéről ezennel köztudomásra hozatik: 1. Az 1897—98. tanévre a beiratások augusztus hó 29-én kezdődnek és tartanak szeptember 1-ig, a mikor a rendes tanítás veszi kezdetét. 2. Figyelmeztetnek mindazok, kik egész vagy mérsékelt tandíjmentességért akarnak folyamodni, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket már augusztus hó 20-ig dr. Ixel Soma iskolaszéki elnök czimén a hitk. irodába annál inkább adják be, mivel később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek. 3. A kitűzött beiratási határidőn túl csak iskolaszéki engedéllyel fognak növendékek felvétetni. 4. Az első osztályba csak azon gyermekek vétetnek fel, kik az 1897. év végével töltik be a 6-ik esztendőt. Evégből idegen gyermekek anyakönyvi kivonatot tartoznak felmutatni. 5. Az első osztályba lépő gyermekek himlőoltási bizonyítványt is kötelesek hozni. Miskolcz, 1897. augusztus 8-án. *Izr. iskolaszék.*

— **Üzletmegnyitás.** Szabó Gyula, kit városunkban is előnyösen ismernek, Diósgyőrött az Árpád-utca sarkán egy életre való és a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő, izlésesen berendezett, borméréssel kapcsolatos kávéházat nyitott. Üzletét Diósgyőr város intelligentiája különösen pártolja. Mindez azonban nem csoda, mert egy olyan ember, mint Szabó Gyula, ki izletes ételek és italok pontos, olcsó és gyors kiszolgálásáról gondoskodik, a közönség támogatását megérdemli. Nevezett vendéglőt városunk kiránduló közönségének szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Senki se mulasztja el** kísérletet tenni a világhírű „*Maypole Soap*“ angol festőszappannal, hogy egy kevés forró vízzel 15 perc alatt megfessen utcai ruhát, nyári tojlettet, batizt-, gaze-, satin-, creton-, selyembársony-kelmét, szalagot, csipkét stb. A festés szintartó, nem fakul, méregmentes, a szövetet nem rontja; az eljárás oly egyszerű, mint a közönséges mosás, bárhol, a leg-elegánsabb helyen is eszközölhető, mert semmi piszkot nem hagy és sem a kezét, sem az edényt nem fogja.

IRODALOM.

— **A Székelyföld természeti szépségeit, gazdaságát, ipari és kereskedelmi termékeit, ásványvizeit, fürdőit, bányászatát stb.** hiven ismertető, díszesen kiállított s illusztrált művet adott ki az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület (Kolozsvár), melynek ára diszkótésben 5 frt, füzve 3 frt 50 kr. Ezen műre a miskolczi kereskedelmi és iparkamara a közönség figyelmét felhívja.

— **Az „Évszak“** című divat- és szépirodalmi lap 16-ik száma gazdag tartalommal jelent meg. A füzet elején divatlevél adja tudtunkra a divat terén beállott újításokat. Ezután 68 szebbnél-szebb öltözék rajza és leírása következik. A szépirodalmi rész tartalma a következő:

1. Bucsu. Költemény. Irta: Szarvas Mariska.
2. A pap barátja. Elbeszélés. (Folyt.) Irta: Gyarmathy Zsigáné.

3. A viszontlátás. Amerikai elbeszélés.

(Vége.) Irta: Gerstäcker Frigyes.

4. Bosniai képek. Irta: Horváthné Cs. Lilla.

5. Nők világából.

6. Hyn-en.

7. Halálozás.

8. Szerkesztői üzenetek.

Ehhez melléketül egy nagy szinezett divatkép 7 alakkal.

A borítékon levő divatkép magyarázata. Öltözék csikos selyemből. — Párisi minta után. Egy elől kapcsoló selyem mousselin zubbony fölél jön a kabátka guipure kelméből. A selyem fodrozattal körített felső derék-rész alatt fehér selyem alap van; ép így fehér selyem a három gépránczolt fodorral díszített alj is. Nyakdisz és öv vörös krepp-dechineből. Hasonló selyemből készült pánt tartja össze elül a nagy szegletes strassgombokkal a kabátkát. — Kalap fodrozott bastból strucztoollakkal és vörös quir-szaggal.

CSARNOK.

Ki volt nagyobb?

— Tóth Kálmán után. —

Nem tudom én: melyik volt szebb,
Melyik dicsőbb, melyik nagyobb,
Az-e, aki egy jó szóért
Hatvanezer pengőt kapott.

Az-e, aki hetvenféle
Tantiémet zsebre vágott,
És pumpolta mindhalálig
Ezt a dicső szép országot.

Az-e, aki állampénzen
Madonnát vett Upmant szíva,
S karrierjét elvágta, hajh!
Paralízis progressziva.

Nem tudom én, melyikük szebb,
Talán amaz ifju *Pista*,
Aki otthon a megyében
A legelső virilista;

Hanem azért amennyi bank,
Valamennyit dirigálja:
Tíz emberért *prezenczmarkol*
Kilenczagu koronája.

Vagy az, aki isten után
A legnagyobb csodat tette,
Hires hidját, a *vashidját*
Tisztán *fábul* építette.

Vagy az, aki annyi nevet
Pingált *váltók* közepébe,
És hogy rabkosztra ne jusson,
Ugy ugrott le a mélységbe.

Vagy az, aki egykor Nyitrát
Oly remekül szavaztatta:
Sárban, fagyban száz szegény tót
Lázár-ovics lett miatta.

Avagy az-e, ki nagy észszel
Az *operát* intendálta,
S ha a lányka panaszkodott
Il faut passer-ját cizálta.

Vagy az volt-e a legdicsőbb,
Hősebb, nagyobb mindannyinál,
Az a pinczérfluból lett
Pinczérverő *konyhakirály*.

Vagy az, aki elveinél
Labaiban jobban bizvan,
Köpenyt fordít s kapaszkodik
Főispánság aranyhidján.

Vagy az, aki . . . Sokan vannak!
Nem tudom én ki a nagyobb,
Csak áldom az istenemet,
Hogy én ilyen nagy *nem* vagyok.

X.

Nyilttér.

HÖNIGSBERG MÁRK

állami franczia és angol tanár.

Lakik:

Nagy-Hunyad-utca 16.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

270. sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a m.-csáthi tekintetes kir. járásbíróság 7211/897. számú végzése által Beniczky Aladárné s.-szögedi lakos javára Szakáll Gyula sályi lakos ellen 83 frt 90 kr. perkoltség s járulékai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és Szakáll Gyula végrehajtást szenvedőnek a 4946/896. sz. ujtott sommas keresettel beperelt 500 frtnyi s jár. iránti követelésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5818/1897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis M.-Csáthon a kir. jbiróságánál leendő eszközlésére **1897. év augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt M.-Csáthon, 1897-ik évi aug. hó 6. n.

Csongrádi Fülöp,
kir. bir. végrehajtó.

6743. sz.
1897. kv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hudich Ilona végrehajthatónak Bádisz Jánosné szül. Kovács Klára végrehajtást szenvedett elleni 20 frt követelés és járulékai iránti ügyében a miskolczi kir. törvényszék területén levő: a miskolczi 378. sz. tjkvben + 1. a. 593. hrsz. a. foglalt ingatlanra az árverést 1185 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az **1897. évi szeptember hó 23-ik napjának délelőtti 9 órakor** megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10 %-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1897. évi június hó 12-ik napján.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

SEBE ALAJOS,
kir. törvényszéki bíró.

Kitűnő minőségű

szirma-bessenyői

tűzálló-agyagot(tűzálló-téglák gyártására,
olvasztó-kemenczék dugaszol-
lására igen alkalmas),**jutányos áron ajánl:****Gf. Szirmay Alfréd,**

központi jószágigazgatósága

Szirma-Bessenyön.

Miederek (mellfűzők) mérték szerint készíttetnek.

A tisztelt szülők figyelmébe!!Egy eddig még nem tapasztalt ritka alkalma nyílik a t. szülőknek gyermekeik részére **a szükséges fehérneműket beszerezni**, a mennyiben sikerült egy fehérneműgyárnak enemű összes készletét a lehetőleg**jutányos áron**

megvásárolni. és pedig:

200 drb. fiú fehér és színes ing	90 krtól feljebb
150 " " alsó nadrág	50 " "
100 " leány hálókabát	75 " "
100 " " -nadrág	50 " "
100 " " -ing	50 " "

Ugyanezen cikkek még nagyobb mennyiségben felnőttek részére.

Ezeket kivül nagy raktárral rendelkezem **a fegyházakban** kötött női, férfi- és gyermekharisnyákból és más, szakmámba vágó cikkekéből.

Tisztelettel:

Braunfeld Sándor,rőfös-, rövid és divatárú-üzlete Miskolcz,
Széchenyi-utca 96. sz.

Saját gyártmányú paplan- és matracz-raktár.

Felső-Szirma-u. 80. sz. a. lévő

háza,

úgyszinte a

Kis-Avason az 52-ik számú

pincze

örök áron

ELADÓ.

Értekezhetni ugyanott.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

**Teljes
ellátásra,
magános párhoz
2 iskolás fiú
felvétetik.**

Czim a kiadóhivatalban.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Kiadó lakás!

Alsó-Szirma-u. 8. és 9. sz. a.

három szoba-, két konyha- és
gyümölcsös kert a hozzá tar-
tozókkal együtt**f. évi november hó
elsejére****kiadó.**

**Gedeon és Társa kiadásában
megjelent**

LEVELEZŐ-LAPOK

**Miskolcz és Lilafüred tájképeivel
kaphatók**

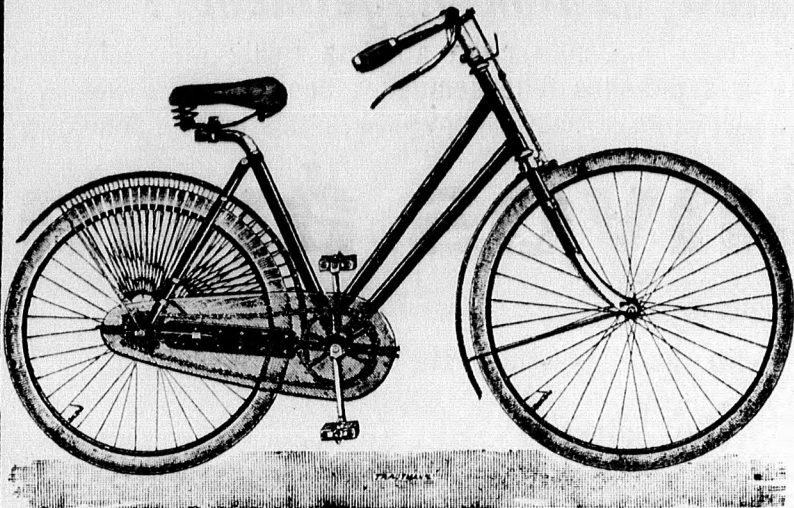
minden könyv- és papirkereskedésben.**Ára darabonként 5 kr.****A további sorozatok munkában vannak!!**

Telefon.

Mechanikai kerékpárjavító műhely.

Telefon.

A 97-es új

kerékpárok

nagyszerű ujitásokkal vannak ellátva. Raktáron tartjuk Magyar-, Német- és Angolország elsőrangú gyártmányait. Árúsitjuk gyári árakban, kényelmes lefizetésre.

Kerékpáriskolánkban

e testedző, egészséges sportot mindenki — néhány lecke-óra alatt — elsajátíthatja. Tanulni szándékozók szíveskedjenek üzletünkben beiratkozni.

SCHWEITZER TESTVÉREK

Miskolcz, Széchenyi-utca 18. szám.

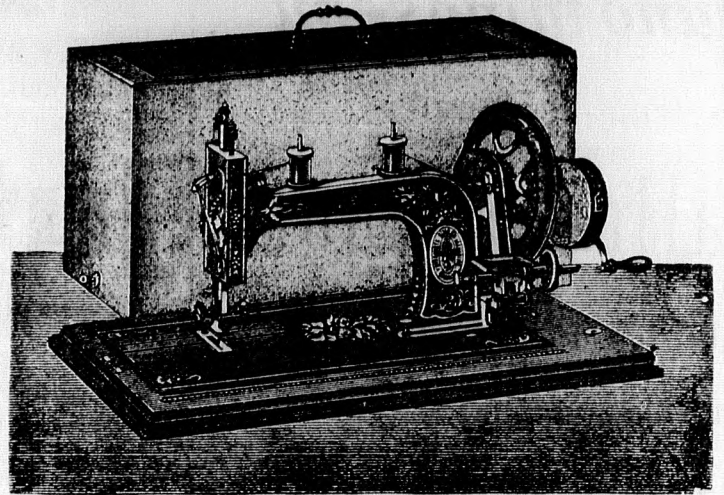
Egy tanoncz mechanikai műhelyünkben felvétetik.

Telefon.

Mechanikai kerékpárjavító műhely.

Telefon.

Varró- és himzőgépek

eredeti karikahajós, körhajós és Singer-rendszerűek,

családi és ipari használatra ismert kitűnő minőségben.

Több mint 1000 drb varrógép
van Miskolczon és Borsódmegyében tőlünk
használatban.

Ezen szám a legjobban bizonyítja varrógépeink kitűnő minőségét.

Kerékpáriskola zárt, fedett, fűthető.

Kerékpáriskola zárt, fedett, fűthető.

GEDEON ÉS TÁRSA könyv- és könyomdája MISKOLCZON

elvállal

mindennemű nyomtatványoknak

diszes és ízléses elkészítését

a legjutányosabb árakon s a legrövidebb idő alatt.

Üzleti könyvek
Csomagoló és reklampapírok
Színyomású plakátok és
reklamképek
Pinczér-czédulák
Folyóiratok és
Időszaki lapok
Könyvkötészeti munkák
Részvények és értékpapírok.

Könyvek
Dizsművek
Körlevelek
Memorandumok
Prospektusok
Arjegyzékek
Számlák
Névjegyek
Lakadalmi meghívók